

## Закінчення табл. 1

Класифікаційні ознаки	Вид франчайзингу	Приклади
Метод розвитку мережі	Конверсійний	«Грегорі Арбер»
	Корпоративний	SENSUS
	Змішаний	McDonalds
Повнота регламентації та залежності між франчайзером та франчайзі	Сильний	McDonalds
	Слабий	«Піца Челентано»

## ЛІТЕРАТУРА

1. Економічний словник-довідник / За ред. д-р екон. наук, проф. С. В. Мочерного. — К.: Femina, 1995. — 368 с.
2. Кенігсберг А. Міжнародний франчайзинг: найбільш вживані терміни, 1989.
3. Цират А., Кривонос Є. Франчайзинг от А до Я: терминологический словарь. — К.: Асоциация франчайзинга, 2004. — 72 с.

**О. Коваль**, старш. викладач,  
Запорізький національний технічний університет

## РЕГІОНАЛЬНІ БІРЖІ ЯК МІСЦЕ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХУВАННЯ

*Анотація. Функції регіональної біржи в системі страхування цінкових ризиків українською практикою ще не визначено. Взаємодія між регіональними та центральними біржами повинно враховувати регіональну специфіку та сприяти зближенню регіональних ринків.*

До регіональних товарних бірж із загальної кількості зареєстрованих в Україні можна зарахувати понад 150. Однак, попри таку велику кількість, ні одна біржа фактично своїх функцій не виконує. Ні на одній із зареєстрованих бірж не котуються строкові контракти — суто біржові інструменти. Фактично біржі виконують роль торговельних домів, використовуючи надане ним право реєструвати експортні контракти.

Загальні обсяги торгівлі регіональних бірж у 2003 р. не перевищували 50 млн грн (або 10 млн доларів США), що складає не більше 0,1 % загального ринку біржових товарів в Україні.

Регіональні біржі могли б виконувати роль своєрідних хеджевих місцевих плаців. В умовах майже повної «електронізації» економіки, яка має місце у розвинених країнах, місцевим біржам фактично не має ніші, яку б вони зайняли. В умовах України, коли навіть до Інтернету підключені далеко не всі підприємства, а в селі такі підприємства — рідкість, електронна комерція для них просто неможлива. Тому регіональна біржа, за умови загальнодержавної стандартизації контрактів, може стати механізмом наближення до тих, хто зацікавлений у хеджуванні різноманітних підприємницьких ризиків. Для цього такі регіональні біржі повинні створити мережу філій у регіоні.

Оптимальним буде створення такої мережі на базі якогось системного банку, який досить широко представлений у регіонах. Зв'язок між філіями та інформування про укладання контрактів можна здійснювати за допомогою комп'ютерної мережі банку. Сам банк може виконувати функції

Розрахункової палати біржі або уповноваженого регіонального оператора. Слід розрізнити для такого банку функції Розрахункової палати біржі та уповноваженого регіонального оператора. Розрахункова палата здійснює розрахунки між учасниками біржової торгівлі — переказ грошей за результатами сесії. Уповноважений оператор отримує від місцевої влади необхідні фінансові активи і здійснює активну торгівлю в інтересах місцевої громади. Сумісництво функцій Розрахункової палати і уповноваженого оператора в особі одного банку небажано, оскільки з боку банку можливі зловживання недобросовісною конкуренцією.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Амосов А., Гаврилова Л. Кредитные деривативы в операциях хеджирования // Рынок ценных бумаг. — № 3. — 2000.
2. Буренин А. Н. Рынки производных финансовых инструментов. — М.: Инфра-М, 1996.

**В. П. Кукоба**, канд. екон. наук, доцент, докторант,  
Київський національний економічний університет  
імені Вадима Гетьмана

## НЕОБХІДНІСТЬ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ПРОЕКТУВАННІ ПІДПРИЄМСТВ

Ефективний розвиток виробничих систем все частіше починає залежати від своєчасності й обґрунтованості внесення організаційних змін у відповідні бізнес-процеси; повноти і послідовності проведення цих змін; використовуваних методів при аналізі, розробці і впровадженні організаційних рішень; системи управління організаційним проектом. Створення та реалізацію організаційних удосконалень фірми здійсню-